

Hamar, 2017-01-18/19

Bruno Bergmar

Vem är jag, Bruno Bergmar??

- Bonde i Bjälbo, barnsligt förtjust i Potatis och i trevliga Människor!
- Bjälbo Trädgård AB.
- Potatisbranschens Utsädes kommitté!
- Återfall i odlarföreningarna...

POTATISODLARNÄ från ide' till verklighet.

Mina 25 svenska minuter:

- Vår egen verksamhet, Bjälbo Trädgård.
- Basic, när man producerar kvalitetspotet.
- Lite runt val av potatissorter.
- Utmaningar och Ekonomi i svensk potatis prod från 2017.
- Jordpackning.
- Kontrakt...??
- Hur köper vi utsädespotatis?

- Frågor, innan klockan ringer!!

Bjälbo Trädgård, med Potet som nav:

Affärsidé: Potatis från Jord till Kund.

- Matpotatis till grossist / butik. Varje dag sept-juni.
- Potatis till industri / packeri inkl export.
- Utsädespotatis till odlare i hela Sverige + export.
- Egen sortprovning på potatis.
- Lök, klippa, sortera packa till grossist/butik.
- Bevattningsutstyr, Rosenqvist's Irrigation.

BJÄLBO
TRÄDGÅRD

utsade@bjalbotradgard.se

- Bjälbo
- Stockholm
- Hamar

Rosenqvists Irrigation

Rosenqvist's bevattningsvagn

- Enklast!!
- Driftsäkrast!!
- Billigast att underhålla och reparera!!
- Fungerar perfekt i årtionden!!

SLUT på reklam.... tror jag...

Rosenqvist's Irrigation

Bjälbo Trädgård, Arealer:

- Bruno & Banken äger 300 ha

Potatis på 200 ha / 2000 dekar(?) varav:

- 60 ha på egen mark.
- 15 ha på bortbytt mark. 1/3.
- 125 ha som arrende på 10 gårdar, del i deras växtföljd.
- Varav utsäde, sättpotet, på ca 80 ha. 30-50 mm.
- 6 ha nabos KRAV odling i vårt packeri.
- Totalt ca 10.000 ton från typ 200 ha/ 2000 dekar.

Några av våra sorter:

- **King Edward**
  - fortfarande Sveriges största potatissort!!
- **Asterix**
  - Har varit Sveriges andra sort...
- **Bionica**
  - Resistent mot Phytophthora

...forts med "Gula" sorter:

- Alexia
- Birte
- Jessica
- Michelle
- Nobless
- Queen Anne
- Sunshine

Basic vid prod av kvalitets i potatis:

- **Rätt kvalitet på sättpoteterna. Få generationer.**
- Rätt sort på rätt fält. Olika egenskaper.
- Radgödsling.
- **Återpackning!!! Bearbetning//Sättning//Packning! Nytt?**
- Vara rädd om jordstrukturen, bra rotsystem, tål bevattning.
- Nitratcheck för att hitta rätt i ts och storlek för max skörd.
- Provgrävning o ts-koll för att hitta rätt blastdödningsdag.
- Sparsam bevattning mot slutet av växtsäsong. Lenticeller.

.....forts Basic:

- Skonsam skörd, kör i lagom fuktig jord!! Bevattna först???
- Snabb upptorkning. Utjämning av temp. Utomhus 1dygn....
- Kyllager!!
- **Hygien. Tvätta lådor o lager, desinfektion.**

OPTIMERAD HYGIEN I LAGERLOKALER

- > **RÖKBASERAD DESINFEKTION**
  - » Används efter rengöring av lokal och utrustning.
  - » Desinfektion av både ytor och luft.
  - » Helt torr desinfektion.
  - » Effektiv mot både bakterier och mögel.

- > **EFFEKTIV METOD**
  - » Rök kommer åt alla ytor och luften.
  - » Restlös.
  - » Rensar luften från dammpartiklar.

- > **PRAKTISK ATT ANVÄNDA**
  - » Självgående behandling.
  - » Kräver ingen utrustning.
  - » Fördoserade burkar redo att användas.

....forts Basic:

- **Rätt potet till rätt Kund vid rätt tillfälle:**
  - Skalkvalitet ofta olika Maj mot November.
  - Torrsustans.
  - Knölstorlek.
- **Inga pärlor till Svinen, då finns inga "pärer" kvar till Prinsessan!!!**

Kunskap om Potatissorter:

Eget sortförsök:

- Helt enhetlig jord.
- Hur blev sorten detta året / fältet, obs det enda säkra...
- Ca 50-70 sorter.
- 15 knölar, samma avstånd, djup, gödsling som ref.
- Nu 6:e året.
- Alla sortföretag välkomna med 5 sorter från 2017.

..forts sortförsök:

- Skalfärg, köttfärg och knölform.
- Skörd. Plockas, väges och lagras i kartong
- Torrsubstans.
- Inre skador och sjukdomar.
- Yttre skador och sjukdomar.
- Friterade intressanta sorter.
- Skalmissfärgning efter jul.

”officiella” sortdemo

BJÄLBO
TRÄDGÅRD

Vi vet värdet av ett
sunt potatisutsäde

Alster
Bättre fruktare
120 kg N

Alster
Bättre fruktare
120 kg N

Alster
Bättre fruktare
120 kg N

Alster
Bättre fruktare
120 kg N

Alster
Bättre fruktare
120 kg N

Alster
Bättre fruktare
120 kg N

Gräva i egna o andras fält

....egna erfarenheter...

- Gräva i fält spontant..
- Provgrävning på 3 x 1,5 radmeter varje vecka.
- Provuttagning vid mottagningslinjen.
- Uppföljning vid tvättning o pack.
- Uppföljning på kundreaktioner

BJÄLBO
TRÄDGÅRD

*Vi vet värdet av ett
sunt potatisutsäde*

15 kg

BJÄLBO
TRÄDGÅRD

BJÄLBO
TRÄDGÅRD

Mottagningslinje:

Tvätt och sorteringslinje

Leverans i parti:

Packad av oss och
odlad med största
hänsyn till vår miljö!

596 91 SKÄNNINGE
Tel: 0142-431 00

**BJÄLBO
TRÄDGÅRD**

596 91 SKÄNNINGE
Tel: 0142-431 00

596 91 SKÄNNINGE
Tel: 0142-431 00

Utfodringar för Svensk Potatisproduktion:

- **Fler säljbara kg från varje låda, varje ton!**
- **Fler och bättre lagerhus, med kyla!!**
- **Bättre balans i färskodlingen vecka /vecka.**
- **Jordpackning, (inte bara i Norge)!! (Nedan)**
- **Kunskap om sorter.**
- **Kvalitet på utsäde. (Nedan)**

Jordpackning!

- Inga skördeökningar i flertal grödor, sedan länge.
- Packskador på:
  - Årets potetgröda
  - Förra året och kommande grödor.
- Konsekvens i årets potatisfält av:
  - Smala däck
  - Tunga laster och
  - Många överfarter

BJÄLBO
TRÄDGÅRD

...hur hanterar vi jordpackning:

- Planerad körning, tänk igenom Ditt eget odlingsystem på gården och i växtföljden.
- Max 1-2 överfarter vid vårbearbetning till potatis.
- Smala hjul, men lågt lufttryck och lätt traktor.
- Sprutspår på rad 1 och på rad 4 ovanpå kupen med breda hjul typ 650 mm. Spruta, gödsling och bevattning körs endast där. Bred spruta!!

BJÄLBO
TRÄDGÅRD

.forts åtgärd mot jordpackning

- Vid skörd: Inga fulla vagnar ute i fältet. Lågt lufttryck i breda däck. Stora däck eller band på upptagare.

BJÄLBO
TRÄDGÅRD

Ekonomi i Svensk potetproduktion?

- I Sverige påverkas priset av dels förväntad balans i juni.
- Importpris från Danmark och lite Finland
- Börspriser på pommes-frites i Holland.
- Packerier har samma marginal vid 1,50 som 3.00.
- Packande odlare som konkurrerar stenhårt.

..åtgärder för bättre ekonomi.

- Vi behöver mer svensk utsädesproduktion, med billigare bruksutsäde, klass A/B!
- Vi behöver mer industri. Pommefrites, mm,mm.
- Vi måste bättre hantera skalmissfärgning!!
- Få ner Samkostnaderna, kanske med samarbete såsom Mark. Arbetskraft. Maskiner. Ett fält en sort, färre partier. Sälja på ett utbud!
- **Var rädda om Ert norska system med inventeringar och övre o undre prisgräns!**

Kontrakt(?), hur planera produktion?

- Kontrakt på potatisodling? Hektar? Pris? Volym?
- Skrivna kontrakt marginellt för Bjälbo Trädgård.
- Handslag! Men vi kan bara sälja det grossist-kunden behöver under året, via dagliga order och leveranser.
- För stor skörd, eller kunden köper mindre, då säljer vi till någon annan.
- **Marknadsanalys, kommunikation och planering!!**
- **Tvinga aldrig någon! Lite till stärkelse bättre än pruta!**

Hur vi köper Utsädespotatis??

- Självklart endast certifierat!!
- Noga med ursprung. Relation, besök / Växtpass.
- KE miniknöl, från 2018, 3:e skörd blir klass A.
- Varje köpt lass provtas o analys av SJV i varje storsäck.
- Mål: köpa hög klass, minst SE av skyddad sort
- Erwinia. Hygien, rätt turordning i all hantering!!!
- Latent Erwinia lurigt!! Max 10.000 bakt/ gr skal...

Hotbild utanför Norge :

- Kräfta och PCN. Myndigheterna hygglig koll..!
- Chitwoody-nematod, göms i skalet, ej koll.
- MopTop-virus, 20 år, pulver, rostringar, ej koll.
- Ringröta, Ljus- och Mörk, såå smittosamt. Koll, förödande för drabbad producent.
- **Var tacksamma för norsk gränskontroll!!**

Scandinavian Potato Council:

- Nordisk Utsädespotatis-Union.
- Som Norge, koll på gräns mot övriga EU.
- Endast import av miniknölar eller invintro.
- Max 4-5 fältgenerationer inkl bruksodling!
- Gemensamma inventeringar och prognoser.
- Aktivt se till att marknaden fungerar!!

KANONPRIS
POTATIS
S FÖR
10:-

KANONPRIS
BAKPOSTATIS
S FÖR
10

Potatis, "Vadå, För dyrt?"
Tack för att Ni lyssnat!!

SLUT

- Återigen, Tack för inbjudan!!
- Tack för att Ni har lyssnat!!

Spörsmaal:

- Minut för frågor!!

